

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ. ГЕОГРАФІЯ 7 КЛАС.

ПРИРОДНІ ЗОНИ ЄВРАЗІЇ. ВЕРТИКАЛЬНА ПОЯСНІСТЬ.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Дорогий семикласнику!

Ми продовжуємо вивчення природи материка Євразії. І дана презентація допоможе тобі здійснити уявну подорож по природніх зонах Євразії.

Після опрацювання цієї презентації, ти зможеш пояснити особливості поширення різних видів рослин, тварин і ґрунтів на території материка, порівнювати висотні пояси в різних горах, здійсниш уявну подорож на вершини Гімалаїв і Альп і зможеш пояснити причини відмінностей рослинного і тваринного світу в цих горах. Окрім того, зможеш оцінити, як господарська діяльність людини вплинула на природні зони

ПРИРОДНІ ЗОНИ ЄВРАЗІЇ

- Давайте пригадаємо, що таке природня зона? (Якщо важко самостійно, використайте для цього підручник, або інтернет - ресурси).
- На материку є всі природні зони від арктичних пустель до вологих екваторіальних лісів. Вони мають широтне простягання. Широтна зональність ускладнюється вертикальною поясністю.
- Розглянь карту природніх зон Євразії (можна в атласі чи підручнику, щоб зручніше було) і дай відповідь на запитання:

- Яке простягання мають природні зони в Євразії?

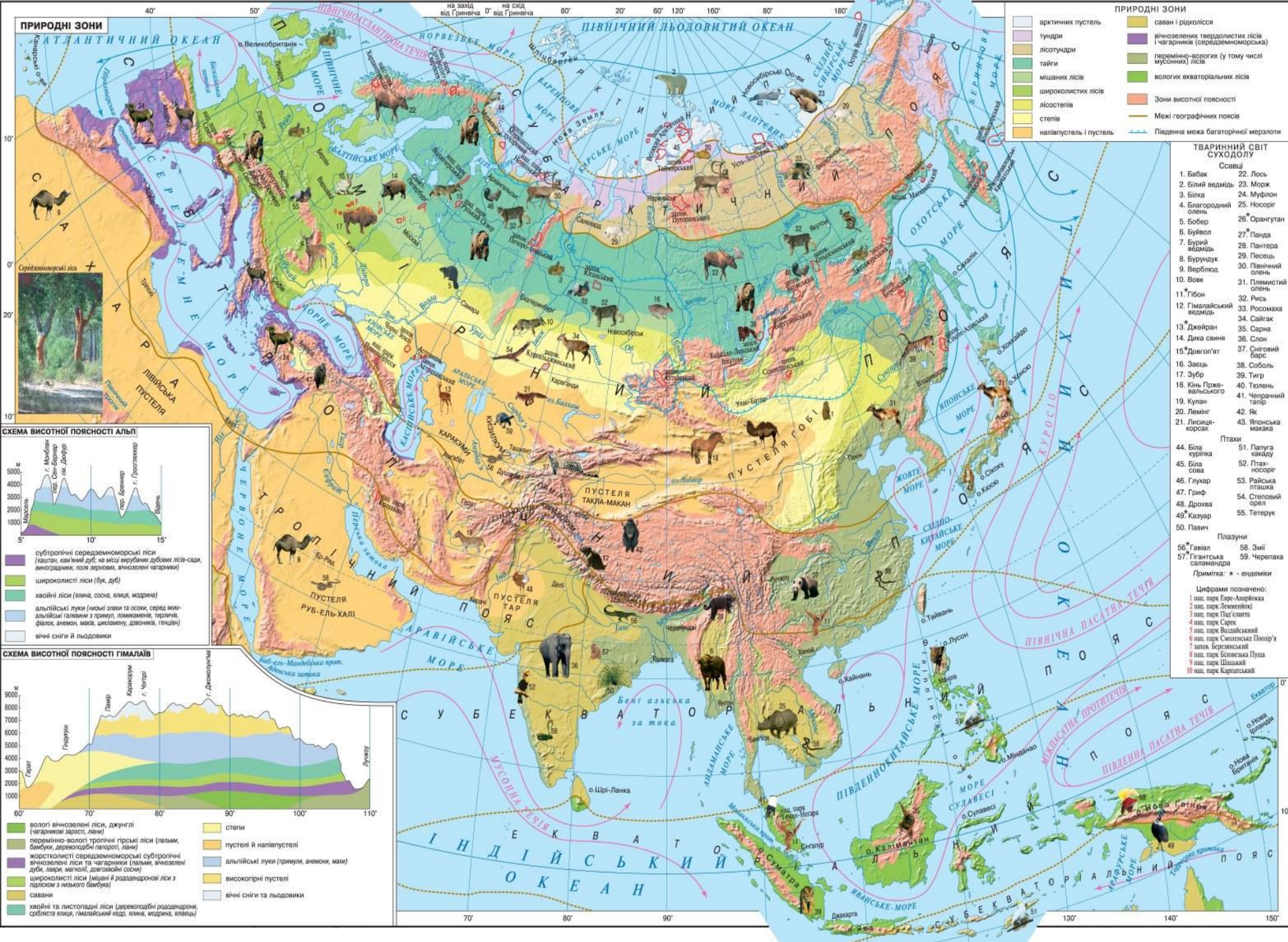
- Назвіть зони, розміщені в помірному поясі.

- Які природні зони поширені в субтропічному поясі на західному та східному узбережжях Євразії? Чому вони різні?

Де в Євразії порушується широтне розміщення природних зон? Які причини цього порушення?

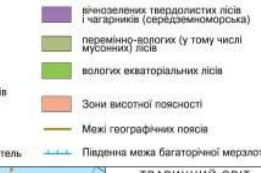
ВРАЗЯ. ПРИРОДНІ ЗОНИ, СХЕМИ ВИСОТНОЇ ПОЯСНОСТІ АЛЬП І ГІМАЛАЇВ

ПРИРОДНІ ЗОНИ

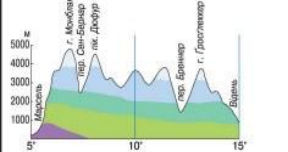
ПРИРОДНІ ЗОНИ

ТВАРИНИЙ СВІТ СУХОДОЛУ

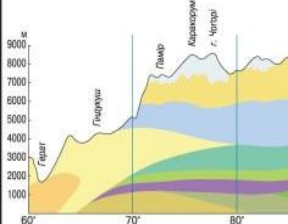
Ссавці	
1. Бабак	22. Лось
2. Білий ведмідь	23. Морж
3. Білка	24. Муфлон
4. Благородний олень	25. Носоріг
5. Бобер	26. Оберуган
6. Буявол	27. Пандя
7. Бурій ведмідь	28. Пантера
8. Бурундук	29. Песець
9. Верблюди	30. Північний олень
10. Вовк	31. Плямистий олень
11. Гібрид	32. Росоха
12. Гімалайський олень	33. Росмаха
13. Джейран	34. Сайгак
14. Дика свиня	35. Сарна
15. Двоголіг	36. Слон
16. Заспів	37. Сігмовий барс
17. Зубр	38. Соболь
18. Кінь Пржевальського	39. Тигр
19. Кулан	40. Топиця
20. Леопард	41. Чорношкірий тхір
21. Лисиця-корсак	42. Як
	43. Японська макака
Птахи	
44. Біла куріпка	51. Палуга какаду
45. Біла сова	52. Райська сова
46. Глухар	53. Райська пташка
47. Гриф	54. Степовий орел
48. Дрохва	55. Тетерук
49. Казуар	
	56. Півень
Плазуни	
56. Гавал	58. Змія
57. Гвіанська саламандрка	59. Черепаха
- Примітка: * - ендеміки
- Цифрами позначено:
 1 шир. парк Євро-Азійська
 2 шир. парк Левенюк
 3 шир. парк Партста
 4 шир. парк Серек
 5 шир. парк Валдівський
 6 шир. парк Смітський Парк
 7 шир. парк Березинський
 8 шир. парк Білославська Пушча
 9 шир. парк Шальський
 10 шир. парк Карпінський

СХЕМА ВИСОТНОЇ ПОЯСНОСТІ АЛЬП

- субтропічні середземноморські ліси (каштани, каштанові дуби; на місцях вирубаних дубових лісів-сади, виноградники, поля зернових, вічнозелені чагарники)
- широколистих лісів (бук, дуб)
- широколистих лісів (липа, сосна, вільха, модрина)
- хвойні ліси (ялина, сосна, вільха, модрина)
- альпійські луки (квіткові злаки та осоки, серед вітальнісі газонів з примул, лопухів, гірських гірських фіалок, анемону, маки, циміфану, дзвоників, гераней)
- вічні сніги і льодовики

СХЕМА ВИСОТНОЇ ПОЯСНОСТІ ГІМАЛАЇВ

- вологі вічнозелені ліси, джунглі (чагарникові зарості, ліани)
- перемірно-вологі тропічні гірські ліси (пальми, бамбуки, дорослі сосни, гавороти, ліани)
- жорстколисті середземноморські субтропічні вічнозелені ліси та чагарники (пальми, вічнозелені дуби, лавра, магнолія, дощові сосни)
- широколисті ліси (мішані й роздільнозонні ліси з лідським та низького дуба)
- савани
- хвойні та листопадні ліси (дерева: ялина, сосна, модрина, вільха)
- степів
- пустель і напівпустель
- альпійські луки (примули, анемони, маки)
- високотропічні пустель
- вічні сніги та льодовики

ЗОНА АРКТИЧНИХ ПУСТЕЛЬ

- **Розташування:** охоплює острови Північного Льодовитого океану і північне узбережжя материка.
- **Клімат:** суворий арктичний :температура взимку до -50°C , а влітку до $+5^{\circ}\text{C}$, кількість опадів до 200 мм.
- **Ґрунти:** відсутні.
- **Рослини:** лишайники, мохи, ломикамінь, полярний мак.
- **Тварини:** північний олень, білий ведмідь, песець, лемінг, арктична лисиця, серед птахів чайки, казарки та інші.

Поміркуй! Як рослини і тварини пристосувалися до життя в арктичному поясі?

РОСЛИНИ АРКТИЧНИХ ПУСТЕЛЬ

Полярний мак

Лишайники

Мохи

ТВАРИНИ АРКТИЧНИХ ПУСТЕЛЬ

Білий ведмідь

Песець

Морж

Тюлень

ТУНДРА І ЛІСОТУНДРА

- **Розташування:** північне узбережжя материка.
- **Клімат:** суворий, але літо тепліше, як в арктичних пустелях.
- **Ґрунти:** тундрові глейові.
- **Рослини:** мохи, лишайники, осока, ломикамінь, карликова береза, вільха, брусниця, а в лісотундрі з'являються низькорослі сосни, ялини, берези.
- **Тварини:** північний олень, песець, лемінг, полярний вовк, біла куріпка, полярна сова, багато також гусей, качок, гагар.

Поміркуй! Чому видовий склад рослин і тварин у лісотундрі є більш різноманітним, чим у тундрі?

РОСЛИНИ ТУНДРИ

Ломикамінь

Брусниця

ТВАРИНИ ТУНДРИ І ЛІСОТУНДРИ

Полярний олень

Лемінг

Полярний вовк

Полярна сова

ТАЙГА(ХВОЙНІ ЛІСИ)

- **Розташування:** помірний пояс (здебільшого азіатська частина материка).
- **Клімат:** помірний різко континентальний (зима сувора сніжна, літо - прохолодне)
- **Ґрунти:** підзолисті.
- **Рослини:** ялина, ялиця, модрина, сибірська (кедрова) сосна.
- **Тварини:** лось, рись, лисиця, бурий ведмідь, лісова куниця, ласка, білка, вовк,, тетерук, кедрівка.

Поміркуй! Чому тайга займає найбільші простори серед лісів помірного поясу і здебільшого розташована в азіатській частині материка?

РОСЛИНИ ТАЙГИ

Сосна сибірська (кедр)

Модрина

Ялиця

ТВАРИНИ ТАЙГИ

Бурий ведмідь

Лось

Вовк

Рись

Лісова куниця

Ласка

МІШАНІ ЛІСИ

- **Розташування:** помірний пояс (лише європейська частина материка).
- **Клімат:** помірно континентальний.
- **Ґрунти:** дерново-підзолисті.
- **Рослини:** як хвойні (ялина, сосна), так і дрібнолисті (береза, осика) і широколисті дуб, бук, липа) породи дерев.
- **Тварини:** дикий кабан, зубр, лисиця, вовк, білка, заєць, козуля, тетерук, глухар, та багато інших птахів.

Поміркуй! Чому зона мішаних лісів зустрічається лише в європейській частині материка?

РОСЛИНИ МІШАНИХ ЛІСІВ

Сосна

Ялина

Дуб

Граб

ТВАРИНИ МІШАНИХ ЛІСІВ

Зубр

Лисиця

Дикий кабан

Глухар

ШИРОКОЛИСТІ ЛІСИ

- **Розташування:** помірний пояс (західна частина Європи).
- **Ґрунти:** бурі лісові.
- **Рослини:** дуб, бук, клен, липа, ясен, в'яз, граб.
- **Тварини:** лось, благородний олень, заєць, борсук, куниця, кабан, вовк, вивірка, дятел, синиця, дрізд, зяблик і багато інших.

Поміркуй! Чи є зона широколистих лісів в Україні?

РОСЛИНИ ШИРОКОЛИСТИХ ЛІСІВ

Бук

Клен

Ясен

В'яз

ТВАРИНИ ШИРОКОЛИСТИХ ЛІСІВ

Благородний олень

Борсук

Вивірка

Синиця

ЛІСОСТЕП

- **Розташування:** неширока смуга від Середньодунайської низовини до річки Єнісей.
- **Клімат:** помірно континентальний і континентальний.
- **Ґрунти:** сірі лісові, чорноземи.
- **Рослини:** дуб, береза, липа, клен, ковила, типчак, келерія.
- **Тварини:** куниця, білка, лісовий кіт, ховрах, багато птахів (дрізд, синиця, дятел, сойка, ластівка).

Поміркуй! Чому лісостепову зону називають перехідною?

РОСЛИНИ ЛІСОСТЕПУ

Береза

Липа

Келерія

Осика

ТВАРИНИ ЛІСОСТЕПУ

Їжак

Тхір

Лісовий кіт

Дятел

СТЕП

- **Розташування:** смуга від низов'їв Дунаю й берегів Чорного і Азовського морів, осягаючи з півдня Уральські гори, до Алтаю.
- **Клімат:** помірний, температура взимку - 12 С, влітку + 24 С, опадів 300мм/рік.
- **Ґрунти:** чорноземи, каштанові.
- **Рослини:** ковила, типчак, тимофіївка, тонконіг, перекотиполе.
- **Тварини:** здебільшого гризуни, ховрах, тушканчик, хом'як, тхір, куріпка, дрохва, степовий орел, жайворонок і багато інших птахів.

Поміркуй! Чому степова зона найбільше змінена в результаті господарської діяльності людини?

РОСЛИНИ СТЕПУ

Типчак

Ковила

Тонконіг

Перекотиполе

ТВАРИНИ СТЕПУ

Хом'як

Тушканчик

Дрохва

Степовий орел

НАПІВПУСТЕЛІ І ПУСТЕЛІ

- **Розташування:** тропічний, субтропічний, помірний пояс Азії.
- **Клімат:** різко континентальний з холодною зимою і сухим спекотним літом.
- **Ґрунти:** бурі та сіро - бурі.
- **Рослини:** полин, курай, саксаул, верблюжа колючка.
- **Тварини:** двогорбий верблюд, тушканчик, лисиця корсак, шакал, змії, скорпіони, каракурти.

Поміркуй! Чому в помірному поясі Євразії утворилися пустелі? Знайди їх на карті.

РОСЛИНИ НАПІВПУСТЕЛЬ І ПУСТЕЛЬ

Полин

Саксаул

Курай

Верблюжа колючка

ТВАРИНИ НАПІВПУСТЕЛЬ І ПУСТЕЛЬ

Двогорбий верблюд

Скорпіон

Каракурт

ЗАВДАННЯ І РЕФЛЕКСІЯ

- Дорогі друзі! Ви ознайомилися з деякими природними зонами Євразії, а тепер вам самотійно потрібно прочитати про зону твердолистих лісів і чагарників, перемінно-вологих лісів, саван і рідколісся, екваторіальних лісів і заповнити таблицю(таблиця додається).
- <https://sway.com/s/Z8EBDFg71Q6Up5nN/embed>
- Але спочатку я пропоную вам перепочити і помилуватися природою, послухати музику, перейшовши за посиланням <https://www.youtube.com/watch?v=SR0PGXgUqms>
- Після того, як ви заповните таблицю, зробіть висновок, порівнявши природні зони Євразії та Північної Америки.

ЗРАЗОК ТАБЛИЦІ

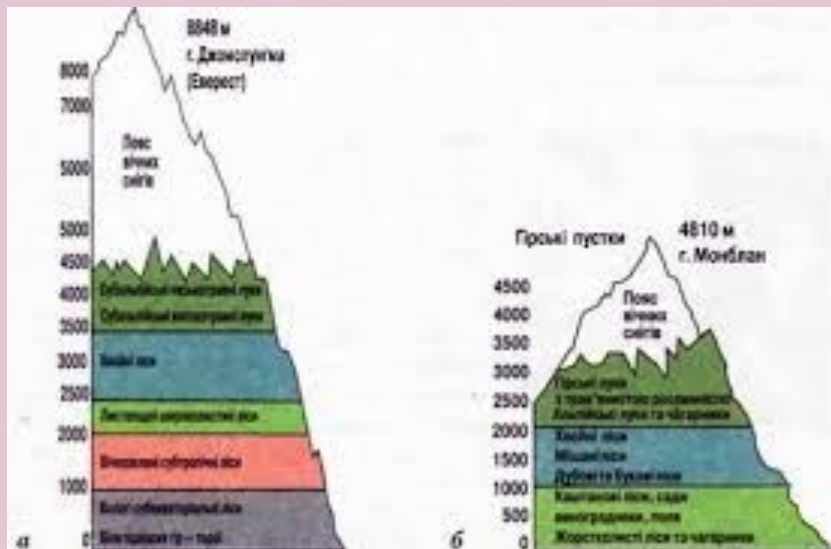
Назва	Розташування	Клімат	Ґрунти	Рослини	Тварини

ВЕРТИКАЛЬНА ПОЯСНІСТЬ

Пригадайте, що таке вертикальна поясність?

Вертикальна поясність найчіткіше прослідковується в Альпах та Гімалаях.

Порівняйте вертикальну поясність Альп та Гімалаїв (використати можна малюнки в підручнику), виділіть спільні та відмінні риси.

ДОСЛІДЖЕННЯ

- Здійсніть уявну подорож від узбережжя Атлантичного океану в Європі до берегів Тихого океану в Азії вздовж 50-ї паралелі та дослідіть:
- 1) які форми рельєфу ви перетинатимете (використайте фізичну карту Євразії);
- 2) назвіть кліматичні області через які пролягатиме ваш маршрут (кліматична карта Євразії);
- 3) які природні зони траплятимуться на вашому шляху (карта природніх зон Євразії);
- 4) які країни лежать на цій широті (політична карта Євразії).
- На контурній карті Євразії зобразіть маршрут своєї подорожі, та підпишіть унікальні об'єкти, що зустрічаються вздовж 50-ї паралелі (можна додати їх фото).

ПЕРЕВІР СЕБЕ

- Одного разу, тварини Євразії вирішили по подорожувати і розбрелися по материку. Допоможи їм повернутися додому і згрупуй їх у групи, відповідно до природних зон, де вони проживають. В подорож вирушили такі тварини: *білий ведмідь, рись, їжак, білка, тетерук, бурий ведмідь, песець, тушканчик, каракурт, зубр, тхір, лось, вовк, лисиця, білка, леопард, мавпа, панда, лань і тигр.*
- Визначте правильний варіант ланцюга: “природна зона - кліматичний пояс - ґрунти - рослина - тварина”:
- *А степи та лісостепи-помірний-підзолисті-дуб-орел*
- *Б тундра та лісотундра-субарктичний-чорноземи-мохи-зубр*
- *В тайга-помірний-підзолисті-модрина-бурий ведмідь*
- *Г пустелі і напівпустелі-помірний-каштанові-саксаул-борсук*

УЗАГАЛЬНЕННЯ І РЕФЛЕКСІЯ

- ⦿ Для закріплення знань з даної теми, я пропоную вам переглянути відео урок за посиланням
- ⦿ <https://www.youtube.com/watch?v=VnI71k8acOY&feature=youtu.be>
- ⦿ А ще знайдіть цікаві факти про тварин Євразії і поділіться ними з однокласниками і вчителем.
- ⦿ *І наостанок, хочу сказати, що ви великі молодці!*
- ⦿ *Будьте здорові! Любіть і вивчайте географію!*

